

KOMMUNIKATIONSFORSKRIFT FOR GASMARKEDET

Bilag 3 – Den danske rollemodel

Version: 5
Release: 1
Dato: 1. juni 2022
Ikrafttræden: 1. april 2023

Indholdsfortegnelse

Ændringshistorik	3
1. Den danske rollemodel	4
2. Oversættelse af roller til dansk	5
3. Danske aktører	6
4. Danske domæner	7

Ændringshistorik

Ændringshistorikken indeholder ændringer siden sidste version af forskriften. En ændring til versionen indikerer store ændringer til struktur eller syntaks, mens ændringer til release kun indeholder små justeringer.

Afsnit	Tidspunkt	Ændring
Alle	April 2007	Forrige version
Alle	Juni 2022	Dokument tilrettet til at dække gas-markedet i stedet for el-markedet.

1. Den danske rollemodel

Formålet med denne bilagsrapport er via modellen at hjælpe alle interessenter i gasmarkedet til bedre og mere præcist at forstå de roller og relationer, der knytter sig til en aktør. Det vil blandt andet medvirke til at reducere antallet af misforståelser, der kan opstå i forhold til de definerede roller og i forhold til ansvarsfordelingen i markedet. Når Evida fremover definerer nye aktører og roller, kan de med det samme indplaceres i modellen med de relationer, de har til resten af markedet.

Modellen visualiserer aktører og områder i den danske rollemodel. Aktørerne er forbundet med områderne i kraft af de roller, de bestrider. Aktørerne er desuden forbundet med hinanden i kraft af deres indbyrdes relationer, som det fremgår af kommunikationsflowet. Af formidlingsmæssige hensyn er flere roller samlet i en aktør, og ikke alle relationer fremgår af modellen.

Den danske rollemodel tager udgangspunkt i ENTSOG og EASEE-gas rammeværk, der beskriver den europæiske rollemodel. Fra disse begrebsapparater opbygges det danske begrebsapparat. Derefter illustreres den danske rollemodel. Det er derfor muligt at relatere de danske begreber til den europæiske model.

Rollemodellen er opdelt i følgende afsnit:

- Oversættelse af de internationale roller fra engelsk til dansk
- Definition af de danske aktører ud fra de oversatte roller
- Beskrivelse af aktuelle domæner

2. Oversættelse af roller til dansk

Nedenstående skema lister og definerer de identificerede danske roller. Skemaet består af tre kolonner:

- **Dansk betegnelse:** Det danske navn for rollen
- **ENTSOG/EASEE-gas-rolle:** Henviser til de engelske betegnelser defineret af ENTSOG og EASEE-gas. I flere tilfælde dækker en dansk aktør over flere roller.
- **Beskrivelse:** En beskrivelse af rollen samt evt. ansvar.

Dansk betegnelse	ENTSOG/EASEE-gas-rolle	Beskrivelse
Bionaturgasporteføljeansvarlig	Allocation Responsible	En aktør som allokerer energi til porteføljer baseret på aftale procedurer.
Områdekoordinator	Area Coordinator	En aktør som koordinerer funktioner i transmissions- og/eller distributionssystemer og som er ansvarlig for håndtering af balancegrupper, balancering og afregning pga. balancering.
Balanceansvarlig	Balance Responsible Party	En balanceansvarlig er ansvarlig for ubalance, dvs. forskellen mellem den tilførte og fraførte volumen.
Transmissionsskapacitetsadministrator	Capacity Platform Responsible	Administrerer transmissionskapaciteten mellem de definerede områder, som de balanceansvarlige virksomheder er repræsenteret på.
Transportkunde	Capacity Responsible Party	En aktør som må handle kapacitet igennem den kapacitetsansvarlige aktør.
Distributionsselskab	Distribution System Operator	En aktør med ansvaret for distributionen, vedligeholdelsen og drift af distributionssystemet.
Energiservicevirksomhed	Energy Service Company	En aktør som tilbyder ydelser til aktørerne i markedet, men som ikke selv direkte er aktiv i værdikæden eller for den fysiske infrastruktur.
Handelsplatform	Energy Trading Platform Responsible	En aktør som tilbyder handel af energi på markedet.
Kunde	Final Customer	En aktør som køber gas til eget brug.
Markedsaggregator	Market Information Aggregator	En aktør som tilbyder aggregerede data fra andre aktører i markedet.
Måleoperatør	Meter Operator	Ansvarlig for fysisk at installere, vedligeholde, teste samt demontere målere.
Måledataansvarlig	Metered Data Responsible	Ansvarlig for at indsamle, opbevare og validere måledata.
Aktøradministrator	Party Administrator	En aktør ansvarlig for aktørregisteret.
Bionaturgasproducent	Producer	En aktør som producerer biogas.
Anlægsejer	Production Facility Operator	En aktør som håndterer et anlæg til produktion af gas.
Ansvarlig for opgørelse af saldoafregning	Reconciliation Responsible	Ansvarlig for at udligne forskellen mellem det balanceafregnede og det endelige målte forbrug for et skabelonafregnet målepunkt i et netområde.
Lageroperatør	Storage System Operator	En aktør som opererer et gaslager.
Gasleverandør	Supplier	En aktør der køber og leverer gas til en kunde.
Systemoperatør	System Operator	En aktør som udvikler, drifter, vedligeholder og tilbyder adgang til gas infrastruktur så som transmissionssystem, opbevaring og distributionssystemer.
Bionaturgassælger	Trader	En aktør som køber og sælger gas.

Transmissionsselskab	Transmission System Operator	Har det overordnede ansvar for at skabe balance i markedet samt for at varetage drift af transmissionsnettet og sikre stabil gasforsyning.
Vejrtjeneste	Weather Data Provider	En aktør som laver prognoser og tilbyder valideret data om vejret i et område og stiller den information til rådighed for aktører i markedet.
Opgraderingsejer	-	En aktør der ejer og drifter et anlæg til opgradering af Biogas til Bionaturgas.
Lagerkunde	-	En aktør som køber plads til opbevaring af gas hos en lageroperatør.

3. Danske aktører

Nedenstående skema viser definitionerne på de danske aktører.

Danske aktører	Roller
Kunde	Kunde
Gasleverandør	Gasleverandør
Distributionsselskab	Distributionsselskab Markedsaggregator Måleoperatør Måldataansvarlig Ansvarlig for opgørelse af saldoafregning
Transmissionsselskab	Transmissionsselskab Områdekoordinator Balanceansvarlig Transmissionskapacitetsadministrator Markedsaggregator Systemoperatør Aktøradministrator
Opgraderingsejer	Opgraderingsejer
Transportkunde	Transportkunde Balanceansvarlig
Bionaturgassælger	Bionaturgassælger Bionaturgasporteføljeansvarlig
Bionaturgasproducent	Bionaturgasproducent Anlægsejer
Lagerkunde	Lagerkunde
Handelsplatform	Handelsplatform
Energiservicevirksomhed	Energiservicevirksomhed
Lageroperatør	Lageroperatør
Vejrtjeneste	Vejrtjeneste

4. Danske domæner

Ordet domæne kommer af det engelske "Domain", som ETSO og eBIX bruger i deres terminologi. Et domæne underinddeles i to kategorier:

- **Område:** Et fysisk eller logisk område – eksempelvis et balanceområde eller et netområde.
- **Punkt:** Et fysisk eller logisk punkt, hvor energi bliver målt.

Afsnittet igennem vil begrebet "område" dække over begge ovenstående kategorier.

Af nedenstående skema fremgår de identificerede danske områder og punkter samt en definition af disse. Skemaet består af tre kolonner:

- Dansk betegnelse: Det danske navn for området.
- ETSO/eBIX-begreber: Henviser til de domæner, ETSO og eBIX har defineret for at dække det europæiske marked. I flere tilfælde dækker et dansk område over flere ETSO- og eBIX-områder.
- Beskrivelse: En beskrivelse af området samt evt. danske forhold.

Dansk betegnelse	ETSO/eBIX-begreber	Beskrivelse
Netområde	Metering grid area	Afgrænset fysisk område, hvor forbrug, produktion og udveksling af gas kan måles
<p>Et målepunkt er en generel betegnelse for et fysisk eller logisk punkt, hvor energi måles. Et målepunkt kan nedbrydes i mere specificerede målepunkter jævnfør følgende hierarki.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Målepunkt <ul style="list-style-type: none"> ○ Udvekslingsmålepunkt ○ Lokalt målepunkt <ul style="list-style-type: none"> ▪ Produktionsmålepunkt ▪ Forbrugsmålepunkt <p>Herunder beskrives hvordan målepunkterne er samlet i den danske model.</p>		
Målepunkt	Metering point	Målepunkt for energimåling
	Local Metering point	Mindste enhed, der skal være i balance.
	Production metering point	Målepunkt for en eller flere produktionsanlæg.
	Consumption metering point	Målepunkt for en eller flere forbrugsenheder.
Udvekslingsmålepunkt	Exchange metering point	Målepunkt, der har til formål at måle energiudveksling mellem flere netområder
Gasmåler	Meter	Fysisk enhed, der registrerer energiforbrug
	Register	Selve registeret, hvor opmålingen kan aflæses. Et eller flere registre udgør et målepunkt.